

A XIV. századtól kezdve századonként ismerteti szerző a század matematikusait és azok módszereit. Részletesen tárgyalja a Ratio Educationist, a polgári iskolai tantervek kialakulását, és a geometria tanításával kapcsolatos tantervi utasításokat.

A mű második része a geometria tanításának módszertanával foglalkozik. Szerző ebben a fejezetben a geometria tanításának célját a Polgári Iskolai Tanterv és Utasítás szerint adja meg. Miután a tanítás középpontjában a problémák állanak, azért részletesen foglalkozik a mértannal kapcsolatos feladatokkal. (Megfigyelési, ábrázolási, becslési, mérési és számítási feladatokkal). Hangsúlyozza, hogy a geometria tanításánál a szemlélet, az ábrázolás, becslés és számítás egyaránt fontosak.

A harmadik részben részletesen találjuk feldolgozva a polgári fiúiskola I. osztályának anyagát 40 pontban. A részletes feldolgozásnál, mint szerző írja az Előszóban, „az volt a feladatunk, hogy a szaktanár részére tervszerű összefüggésben mennél több olyan módszeres eljárást és elgondolást tárjunk fel, melyeket a tanításban gyümölcsözőleg érvényesítünk.“ Az egyes fejezetek igen részletesen vannak kidolgozva, ami a könyv értékét csak emeli. Egy észrevételünk azonban volna. A trapézok csoportosításánál nem járhatunk el úgy, mint azt szerző teszi, mert csoportosítani csak bizonyos szempont szerint lehet. A trapézokat nem csoportosíthatom úgy, hogy vannak egyenlőszárú, derékszögű és általános trapezok. Vagy szögei, vagy oldalai szerint csoportosíthatom.

A sok és igen jól sikerült ábra a mondanivalót csak még világosabbá teszi.

Szerző e könyv megírásával és kiadásával nagy és értékes tapasztalatainak legjavát adta. A könyvet már régen nélkülözte a polgári iskolai tanárság s bizonyára olyan szívvesen fogadja, mint amilyen szívvesen írta és bocsátotta azt szerző a kártyáskak rendelkezésére.

Babiczy Ede.

Buday Géza: Mérges. Ifjúsági elbeszélés Szerencsi Zoltán rajzaival. Szeged, 1938. Szerző kiadása.

Mérges a hőse az elbeszélésnek, a bölcs kutya, a gyermekek gyámola, igazságosztó, védelmező „lovag“, gonosz lóköltők leleplezője. Persze, nemcsak róla esik szó a mese folyamán, de Mérges áll a cselekmény középpontjában. Az író annyi melegséggel és szemléletességgel ír róla, hogy szinte emberi közelségbe hozza hozzánk. Így aztán kiegészítő figurája az elbeszélés két másik „jó“ hőségének, a nemes-szívű nagyapónak, aki, mint hős honvéd, Damjanich seregében verte a rácokat és János bácsinak, a parádés kocsisok gyöngyének, aki ízes magyar szóval tud mesét mondani. Persze „rossz“ ember is szerepel a történetben. Ez Mayer Poldi, a megtollasodott idegen, a lóköltők minden hájjal megkent orgazdája. A cselekmény lassan bonyolódik és nem ver nagy hullámokat, de a vidéki magyar élet említett alakjainak plasztikus megrajzolása, főleg pedig Mérges megható sorsú szerepeltetése mindvégig lebilincseli az olvasót. Itthoni világgal, itthoni alakokkal és problémákkal (a falu eladósodása, idegenek megtollasodása) ismerkedik meg a magyar diák és így elmondhatjuk, hogy ez az elbeszélés, a szó legnemesebb értelmében, szórazottatva tanít.

Vajtai István.

Buday Géza: Krasznabecsi háború. Sch. Kovács Kálmán rajzaival. Magyar könyvbarátok kiskönyvei. VI. évf. 5. sz. Budapest. Egyetemi nyomda.

Fenti ifjúsági regény annak a tételnek az igazolására íródott, hogy „akik ke-

resik, meg is találják egymást." Mivel erkölcsi tételek bizonyítgatása gyanós útlevel költői oktatás számára, sietünk a megjegyzéssel, hogy ez az erkölcsi tanulást magában foglaló mondat csak a regény legeslegvégén szerepel, egyébként azonban a feldolgozásban magában, a cselekmény bonyolításában és az alakok megrajzolásában nyoma sincs a művészietlen célzatosságnak. A történet nagyjában arról szól hogy Krasznabecs „törvényes“ cserkészcsapata a nagy vakációban harcbakeveredik az „Alkapon szabadcsapatba“ tömörült lázadókkal, úgynevezett „vad“ cserkészekkel és hosszan elhúzódó, változatos küzdelmet vív vele a „szabadok“ lefűléléiséig és megbékéléséig. A harcot, kalandot szerető diákolvasónak bőven van része izgalmakban, a futballozás miatti összekapástól kezdve, a pajtasok kölcsönös elrablásán, éjjeli támadáson, megzavart tábori tűzön keresztül az ellenfél leigázásáig — de a diákélet természetes keretei közt! A cselekmény felépítésében és az alakok megformálásában semmi erőszakoltság nincs és ezzel a kis regénnyel olyan könyvet kap a diák a kezébe, amely az ő legmindennapibb, legreálisabb életének kérdéseire és figuráihoz kapcsolódik. Külön érdeme a könyvnek izés, magvas és romlatlan magyar nyelve, úgy hogy a nyelvvédelem szolgálatában is hathatós eszköznek fog bizonyulni.

Vajtai István.

Mátray Ferenc: Kis diákok—nagy diákok. (Szeged 1938. 160 lap. Szerző kiadása.)

Egy melegszívű, megértőlelkű nevelő könyve a Kis diákok—nagy diákok. Csak akiben ennyi megértő szeretet és jóság van, csak az tud behatolni abba a kifelé zárt, szigorúan őrzött diáklélek világba, csak az előtt tárulnak fel a lelkek igaz őszinteséggel. Mátray megfigyel, emlékeket gyűjt és most egy munkás tanárélet delén túl, felidézi a régi kisdiakokat, nagydiákokat. Egy-egy kis novellában vagy karcolatban elénk varázsolja a hervadó eszményi lelkű Kajtor Pált, a szorgalmas Baracs Istvánt, a gyámoltalanság áldozatául esett Lindis Gézát, a durva és garázda Csöket, Gyaraki Pistát, Erneyi Tibort, Kónya Gazsit, a becsületéért életét áldozó maturandus Balogh Józsit és még sok-sok másnak derűs vagy megható képét. Az erkölcsös nevelő éles megfigyelőkészségével rámutat azonban arra, hogy a kis bontakozó életek, a kamaszok és felnőttek társadalmában egyformán kell bűnhődni a ballépésért, hibáért, bűnért. A kisvárosnak mindenért a tanárt és az iskolát hibáztató elfogultsága is megmutatkozik ezekben a kis karcolatokban. Épen ezek miatt talán mégjobban érezzük azt a minden kicsinyeskedésen túlemelkedő nevelői lelkét, mely aggodó szeretettel kíséri végig útján a kis neveltet, míg a Pistukából Pista, majd állásban elhelyezkedő István lesz. Mi nevelők olvassuk el szívesen nevelőtársunk megleghangú írását és adjuk neveltjeink, a kis diákok—nagy diákok kezébe.

Téglás J. Béla dr.

LAPSZEMLE

Kereskedelmi Szakoktatás 1937-38. évf. 1-10. száma.

Dr. Györgydeák Jenő: Csak egy idegen nyelvet a felső kereskedelmi iskolákkal
A felső kereskedelmi iskolának a modern nyelvek tanításában a középiskoláétól e tőrő célja van. Az eredmény azonban nincs arányban az erőfajfjéttel, jórészt elszomorító. Okai: 1) a két idegen nyelv, holott a tanuló eggyel is alig tud megbirkózni;